

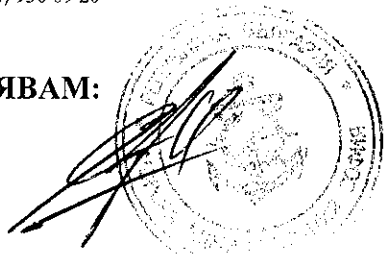
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "МОРСКА АДМИНИСТРАЦИЯ"

ул. "Дакон Игнатий" № 9, София 1000
тел: (+359 2) 930 09 10
факс: (+359 2) 930 09 20

bma@marad.bg
www.marad.bg

ОДОБРЯВАМ:

кдп инж. С. Църнаклийски
Изпълнителен директор на
ИА "Морска администрация"
31.01.....2011 г., София

НАЦИОНАЛНИ СТАНДАРТИ
за провеждане на обучение в курс
ТЕХНИКИ ЗА ОЦЕЛЯВАНЕ НА МОРЕ

МАКСИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:	18
МИНИМАЛЕН БРОЙ КУРСИСТИ:	6
БРОЙ НА КУРСИСТИТЕ В ГРУПА ЗА УПРАЖНЕНИЕ:	6
ПРОГРАМНИ ЧАСОВЕ:	13.5

НАЦИОНАЛНИ СТАНДАРТИ

за провеждане на обучение в курс
ТЕХНИКИ ЗА ОЦЕЛЯВАНЕ НА МОРЕ

1. ПРЕДМЕТ

Курсът е задължителен за всички морски лица, които ще работят на каквато и да е длъжност на кораби от морския флот и включва задължителните минимални изисквания за подготовка и издаване на свидетелство, определени от Правило VI/1, таблица А VI/1 на STCW 78, както е изменена, директива 2008/106/ЕС и ИМО моделен курс 1.19. Теоретичната и практическа подготовка включват изучаване и придобиване на знания, умения и техники за оцеляване на море, както са определени в Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците.

2. ЦЕЛИ

Лицата, които преминават този курс трябва:

да познават - възможните видове аварийни ситуации на кораба; видовете спасителни средства; оборудването на спасителните лодки и плотове; принципите за оцеляване, включително значението на подготовката и ученията, защитно облекло и снаряжение, необходимостта от готовност при авария; действия, които трябва да извършат при команда за събиране при спасителните лодки и плотове; действия които трябва да извършат при команда за напускане на кораба; действия които трябва да предприемат във водата; действия в спасителна лодка или плот; основните опасности застрашаващи оцелелите.

и да могат: - правилно да обличат спасителна жилетка; правилно да обличат и използват хидротермичен костюм; безопасно да скачат от височина, най-малко 2.0 м. във водата с облечен хидротермичен костюм и спасителна жилетка; да изправят преобърнат спасителен плот; да плуват облечени с хидротермичен костюм и спасителна жилетка, най-малко 10 м.; да се държат над водата без спасителна жилетка; да се качват в спасителен плот от водата с облечен хидротермичен костюм и спасителна жилетка; да слизат от палуба/естакада в спасителен плот по щормтрап от височина най-малко 2.0 м.; да се качват от спасителен плот/спасителна лодка/дежурна лодка по щормтрап на палубата на кораб/естакада; да поставят плаваща котва; да използват оборудването на спасителна лодка и плот;

3. ФОРМА НА ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

Обучението се провежда присъствено в лекционна зала. Часовете дадени в тематичния план и учебната програма са астрономически часове. Курсът се организира и провежда в съответствие с процедурите по СУК на обучаващата институция. Занятията се планират така, че да не надвишават 10 часа дневно. Тяхната методическа последователност и почивки между тях се определят от обучаващата институция в разписание на занятията в курса по примерния образец даден в Приложение 1.

При започване на курса на курсистите се предоставят учебни помощни материали (тематичен план, скриптове на лекции, записки за курсиста). Лекторът, в зависимост от усвояване от обучаемите на материала по дадена тема може да промени продължителността на определена лекция за сметка на лекция от същата тема. Практическите упражнения се провеждат в плуven басейн или във воден полигон в море или езеро, които са обозначени, обезопасени и оборудвани за изпълнение на практическите занятия от учебната програма.

В практическите занятия се отработват упражненията дадени в т.7. Практическите занятия се провеждат на групи придружени от инструктор.

4. ВХОДНИ СТАНДАРТИ

Няма специфични изисквания за образование и квалификация за включване на лица в курса.. Желателно е предварително запознаване с принципното устройство на кораба и някои негови основни характеристики, както и с организацията за работа на кораба. Задължително е обучаемите да отговарят на следните изисквания: - да имат най-малко основно образование, да са здравословно годни (потвърдено чрез медицинско свидетелство), да могат да плуват и да са навършили 16 години.

5. ОСВИДЕТЕЛСТВАНЕ

На лицата успешно завършили курса се издава свидетелство **“Proficiency in personal survival techniques”** от Изпълнителна агенция “Морска Администрация” по формата предвидена в приложение №27 на Наредба №6 за компетентност на морските лица в Република България. За да бъде издадено свидетелство обучаващата институция представя в дирекция „Морска администрация”, която ще издава свидетелството копие на дневника на курса (приложение №12, към чл.58, ал.1 на Наредба №6), протокола от изпита, решавания на изпита тест, копие на видеозаписа от практическия изпита. Копието на дневника на курса, решавания на изпита тест и протокола от изпита могат да се представят сканирани на електронен носител. Протокола от изпита се представя задължително и на хартиен носител.

Свидетелството може да се издаде и в комбинация със свидетелствата за лична безопасност и социални отговорности, елементарна първа помощ и предпазване от и борба с пожари, изисквани по Правило VI/1 от Конвенция STCW 78, както е изменена.

6. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Обучението в курса се провежда от преподаватели и инструктори по практика, с правоспособност „Вахтен пом. капитан на кораб над 500 БТ” или по-висока, „Вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW или по-висока и плавателен стаж на море най-малко три години или лица завършили висше морско образование и имащи не по-малко от пет години корабна служба. Горните лица трябва да са преминали ИМО моделен курс 6.09 и притежаващи съответното свидетелство. Допълнително, преподавателите извършващи оценка и провеждащи вътрешен изпит трябва да са преминали ИМО моделен курс 3.12 и да притежават съответното свидетелство.

7. ОЦЕНКА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Оценка знанията и уменията на обучаемите са извършва текущо в хода на провежданите занятия чрез устно изпитване по шестобалната система в хода на провежданите занятия, като оценките се отбелязват в дневника на курса. В края на курса теоретичните познанията на обучаемите се установяват чрез тест съдържащ 30 въпроса от всяка област на компетентност на тематичната програма и практически изпит. Теста се провежда за време до 45 минути. За успешно преминал теста се счита обучаем, който е дал най-малко 25 верни отговора. Теста се изготвя в три варианта, като за всеки курс е различен от тестовете, давани на предходните курсове.

За успешно преминал практическия изпит* се счита обучаем, който е покрил следните нормативи:

Практическо упражнение	Оценка	
	Да	Не
1. Самостоятелно поставяне на спасителна жилетка.	до 1 мин. 30 сек.	над 1 мин. 30 сек.
2. Преплуване на разстояние от 10 м. с облечена спасителна жилетка	до 2 мин.	над 2 мин
3. Самостоятелно обличане на хидротермичен костюм.	2 мин. 30 сек	2 мин. 30 сек
4. Събличане на хидротермичен костюм.	до 1 мин. 30 сек.	над 1 мин. 30 сек.

5. Изправяне на преобърнат спасителен плот в нормално положение.	до 5 мин.	над 5 мин.
6. Влизане от водата в спасителен плот с облечена спасителна жилетка	до 2 мин. 30 сек	над 2 мин. 30 сек
7. Слизане по шормтрап от височина не по-малка от 2 м. и влизане в спасителна лодка и спасителен плот.	до 2 мин. 30 сек	над 2 мин. 30 сек

ЗАБЕЛЕЖКА: Практическият изпит може да се проведе при заключителното практическо занятие.

Счита се за успешно преминал курса обучаем, който е издържал успешно теста и практическия изпит. Курсист, който не положи успешно теста и/или практическия изпит има право в срок до един месец да се яви повторно на изпит. При второ неуспешно явяване на теста и/или практическия изпит курсистът преминава целият курс отначало.

8. ДОКУМЕНТИРАНЕ

Документирането на провеждането на курса се извършва в дневника по чл.58 от Наредба №6 за компетентност на морските лица в Република България. За всеки курс ръководителят поддържа документация за входящото ниво на обучаемите (ф.к. на свидетелство за правоспособност (когато има такава), ф.к. на диплом за образование, медицинско свидетелство (или копие),, изтеглени и решаван тест, оригинала на попълнения от всеки курсист тест и видео запис* от практическия изпит. Цялата документацията по курса (лекции, изтеглен вариант на теста, попълнения от всеки курсист тест, копие от видеозаписа на практическия изпит, протокол от практическия изпит, копие на медицинското свидетелства и диплом) се съхранява в продължение на 5 (пет) години от организатора на курса. В процедурите по управление на качеството на съответното учебно заведение се включват тези изисквания по документиране.

*ЗАБЕЛЕЖКА: Видеозаписът от изпита трябва да бъде с такова качество, че да осигурява наблюдение на всички лица полагащи изпита – за цялото време на изпита с възможност за добро разпознаване на лицата и техните действия по време на изпита.

9. ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА И УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Теоретичните занятия се провеждат в лекционна зала с шрайбпроектор и аудио-визуална техника за прожектиране на видео-филми или компютър с мултимедия и демонстрационна маса. За мокрите тренировки със спасителен плот може да се използва плувен басейн или обезопасен и ограден полигон на море или езеро. За успешното провеждане на курса са необходими:

1. Спасителни жилетки – по броя на обучаемите в група за упражнение + 3 броя, (ISSA No.47.010.00 или подобни),
2. Надувни спасителни жилетки – 6 бр. (ISSA No.47.011.02 или подобни),
3. Спасителни кръгове – 2 бр (ISSA No.47.017.01 или подобни),
4. Твърд спасителен плот за 6 души съответстващ на изискванията на т.4.3 от LSA Code, одобрен в съответствие с изискванията на Наредба №54 – 1 бр.,
5. Спасителен плот за 20 души, съответстващ на изискванията на т. 4.1 от LSA Code, одобрен в съответствие с изискванията на Наредба №54 – 2 бр.,
6. Оборудване за плотовете по т.7 в съответствие с т. 4.1.5 от LSA Code, одобрено в съответствие с изискванията на Наредба №54 – 2 комплекта.
7. SART (9GHz) – 1 бр. (ISSA No.47.700.07 или подобен),
8. EPIRB (406 MHz) – 1бр. (ISSA No.47.700.08 или подобен).
9. Хидротермични костюми – 6 бр. (ISSA No.47.016.01 или подобни).
10. Средство против акули.
11. Оборудване за оказване на първа помощ състоящо се от:
- носилка – 1 бр.,

- комплект за оказване на първа медицинска помощ – 1 бр. и
  - реанимационен комплект с кислороден апарат – 1 бр.
  - 12. Устройство симулиращо вдигане от хеликоптер – 1 бр.,
  - 13. Колан за вдигане от хеликоптер – 1 бр.
  - 14. Видеофилми* по един брой, както следва:
    - V1 SOLAS Chapter III Part 1 – Preparing for Abandonment,
    - V2 SOLAS Chapter III Part 2 – Abandonment by Lifeboat
    - V3 SOLAS Chapter III Part 3 – Abandonment by Liferaft
    - V4 SOLAS Chapter III Part 4 – Techniques of Survival
    - V5 SOLAS Chapter III Part 5 SOLAS Amendments
    - V6 Cold Water Casualty
    - V7 Man overboard
  - 15. Записки за курсиста (лекции и инструкции) по максималния брой на обучаемите, както следва:
    - 15.1. Въведение, безопасност и оцеляване
    - 15.2. Аварийни ситуации на кораба
    - 15.3. Напускане на кораба
    - 15.4. Колективни спасителни средства и лодки
    - 15.5. Лични спасителни средства
    - 15.6. Практическо използване на спасителните средства
    - 15.7. Принципи за оцеляване на море
    - 15.8. Особенности при спасяване с хеликоптери
    - 15.9. Аварийно радио-обзавеждане на спасителните средства
    - 15.10. Организация, осигуряваща личната безопасност - ISM code
- * *ЗАБЕЛЕЖКА: - Филмите упоменати в т.9.9 могат да бъдат заменени с филми с друго наименование, но имащи същата тематика и съдържание.*

10. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ	ЛЕКЦИИ (часа)	УПРАЖНЕНИЯ (часа)
1	Въведение и правила за безопасност. Запознаване с принципното устройство на кораба и основните му характеристики.	1.0	-
2	Аварийни ситуации на кораба	1.0	-
3	Напускане на кораба	0.5	0.5
4	Колективни спасителни средства	1.5	-
5	Лични спасителни средства	0.5	-
6	Практическо използване на личните и колективни спасителни средства	-	4.0
7	Принципи за оцеляване на море	1.0	-
8	Особености и спасяване с хеликоптери	0.5	0.5
9	Аварийно радио-обзавеждане на спасителните средства	1.0	-
10	Теоретичен и практически изпит		1.5

	Всичко:	7.0	6.5
	ОБЩО:	13.5	

11. ТЕМАТИЧНА ПРОГРАМА

No	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ	ЛЕКЦИИ (часа)	УПРАЖН Е-НИЯ (часа)
1	Въведение и правила за безопасност. Запознаване с принципното устройство на кораба и основните му характеристики.	1.0	-
2	Аварийни ситуации на кораба - видове аварийни обстоятелства - предпазни мерки срещу аварийни обстоятелства - сигнали за бедствие на кораба - вещина и подготвеност на екипажа - потъване на кораба и действие при напускането му - аварийен план за напускане на кораба - прожекция на видеофилм по време на лекцията	1.0	-
3	Напускане на кораба - спускане на лодките - освобождаване от борда на кораба - движение на спасителните плотове и оцелелите - действие при освобождаване от борда на кораба - прожекция на видеофилм по време на лекцията	0.5	0.5
4	Колективни спасителни средства - спасителни лодки - спускво-подемни устройства - свободно падащи лодки - спасителни плотове - оборудване за спускане на сп. плотове - прожекция на видеофилм по време на лекцията	1.5	-
5	Лични спасителни средства - спасителни жилетки - спасителни кръгове - хидро костюми - ТРА - прожекция на видеофилм по време на лекцията	0.5	-
6	Практическо използване на спасителните средства - заемане на място и обезопасяване в свободно-падащ тип лодка - поведение на борда на спасително средство - правила за оцеляване на борда - използване на обзавеждането - използване на запасите - използване на аптечката - връщане на човек в съзнание - предпазване от преохлаждане и прегряване - действие при лошо време	-	4.0
7	Принципи за оцеляване на море		

	- корабно разписание за тревогите - подготовка и действие при аварии на кораба - подготовка и действия при напускане на кораба - подготовка и действие във вода - прожекция на видеофилм по време на лекцията	1.0	
8	Особености при спасяване с хеликоптери - връзка с хеликоптера - евакуация от кораба или спасителното средство - качване в хеликоптера - прожекция на видеофилм по време на лекцията	0.5	0.5
9	Аварийно обзавеждане на спасителните средства - EPIRB - SART - GMDSS обзавеждане - използване на сигналните средства	1.0	-
10	Теоретичен и практически изпит		1.5
	Общ хорариум на курса		13.5 часа

12. МЕРКИ ЗА БЕЗОПАСТНОСТ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА КУРСА

При провеждане на теоретичната подготовка не се налага предприемане на мерки за безопасност извън обичайните такива. При провеждане на практическата подготовка и изпит на море/езеро трябва да се осигури допълнително следното оборудване:

12.1. дежурна лодка, съответстваща на изискванията на т. 5.1 от LSA Code, одобрена в съответствие с изискванията на Наредба №54 – 1 бр.,

12.2. лодбалка/устройство за спускане на дежурната лодка, одобрена в съответствие с изискванията на Наредба №54 ако е необходимо,

12.3. оборудване на дежурната лодка, в съответствие с т. 5.1.2 от LSA Code, одобрено в съответствие с изискванията на Наредба №54,

12.4. спасителен кръг,

12.5. оборудване за оказване на първа помощ.

При провеждане на практическата подготовка и изпит в басейн не е необходимо оборудването по т.т. 12.1, 12.2 и 12.3.

През цялото време на провеждане на практическите занимания и практически изпит организаторът на курса поддържа в непрекъсната готовност спасителен екип за спасяване и оказване на помощ на обучаемите.

13. ЛИТЕРАТУРА И УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ

- International Convention for the Standards of Training, Certification and Watch keeping for Seafarers – STCW 78, as amend;

- International Convention for Prevention of Pollution by Ships - MARPOL/78;

- International Convention for the Safety of Life at Sea - SOLAS/74;

- State Shipping Inspectorate - Regulation No 6 on the Competence of Seafarers in Republic of Bulgaria;

- IMO “Model Course 1.19 - Personal Survival Techniques. Edition 2000

- Directive 2008/106/EC of the European parliament and of the Council.

- Lee, E.C.B. *Safety and Survival at Sea*. London W.W. Norton 1980

- Barbridge, D. *Shark Attack*. London : MacDonald’s Future Publications. 1979

14. АКТУАЛНОСТ НА КУРСА

Националните стандарти за провеждане на курса, тематичната програма и учебния план са съставени в съответствие с изискванията на STCW, както е изменена и допълнена., директива 2008/106/ЕС, ИМО Model Course 1.19 (издание 2000 г.) и изискванията на Наредба №6 за компетентност на морските лица в Република България.

При промяна на тези национални стандарти, обучаващата институция актуализира своята програма за курса в съответствие с процедурите по управление на качеството на съответното учебно заведение.